

अखिल भारतीय समन्वीत ज्वारी सुधार प्रकल्प

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

रब्बी ज्वारी पंचसुत्री तंत्रज्ञान

१. मुलस्थानी पाणी व्यवस्थापन : उत्पन्नात ३० % वाढ

जुलैच्या दुसऱ्या पंधरवाड्यात
१० X १० मीटरचे वाफे तयार करणे

पाऊस पडल्यानंतर साऱ्यांमध्ये
पावसाचे पाणी मुरविणे

- पेरणीचा कालावधी : १५ सप्टेंबर ते १५ ऑक्टोबर
- पेरणीचे अंतर : ४५ X १५ सें.मी.
- बियाणे : १० किलो प्रती हेक्टर

२. जमीनीच्या प्रकारानुसार जातींचा वापर : उत्पन्नात २५ % वाढ

(उत्पादन : क्विंटल/ हेक्टर)

भारी जमीन : फुले वसुधा
धान्य : २५ ते ३०
कडबा : ५५ ते ६०

मध्यम जमीन : फुले सुचित्रा
धान्य : २४ ते २८
कडबा : ६० ते ६५

हलकी जमीन : फुले अनुराधा
धान्य : ८ ते १०
कडबा : ३० ते ३५

बागायती : फुले स्वती
धान्य : ४० ते ४५
कडबा : ९० ते १००

जात : फुले मधुर
हुरडा : ३०-३५
कडबा : ६५-७०

लाह्या : फुले पंचमी
धान्य : १२ ते १४
कडबा : ४० ते ४५

३. पेरणी नंतरचे ओलावा व्यवस्थापन : उत्पन्नात २० % वाढ

विरळणी :
पेरणी नंतर १० ते १५ दिवसांनी
रोपांची संख्या : १.४८ लाख/हे.
खुरपणी :
गरजे नुसार एखादी खुरपणी करणे.

कोळपणी :
पहिली : पेरणी नंतर ३
आठवड्यांनी फटीच्या कोळप्याने.
दुसरी : पेरणी नंतर ५
आठवड्यांनी पासेच्या कोळप्याने
तिसरी : पेरणी नंतर ८
आठवड्यांनी दातेरी कोळप्याने

पाणी उपलब्धते नुसार व्यवस्थापन :

- पाणी उपलब्ध असल्यास पिकास ३० ते ३५ दिवसांनी पहिले पाणी (गर्भ अवस्थेत), ५० ते ५५ दिवसांनी दुसरे पाणी (पोटरीत), ७० ते ७५ दिवसांनी तिसरे पाणी (फुलोऱ्यात) आणि ९० ते ९५ दिवसांनी चौथे पाणी (चिकात) द्यावे.
- एकच पाणी उपलब्ध असल्यास ३० ते ३५ किंवा ५० ते ५५ दिवसांनी पेरणी नंतर द्यावे.
- दोन पाणी उपलब्ध असल्यास ३० ते ३५ व ५० ते ५५ दिवसांनी पेरणी नंतर द्यावे.

४. अन्नद्रव्य व्यवस्थापन : उत्पन्नात १५ % वाढ

कोरडवाहु : खते पेरणीच्या वेळेसच द्यावे (प्रती हेक्टर)

हलकी जमीन : २५ किलो नत्र (१ गोणी युरिया)

मध्यम जमीन : ४० किलो नत्र (पावणे दोन गोण्या युरिया)
२० किलो स्फुरद (अडीच गोण्या सिंगल सुपर फॉस्फेट)

भारी जमीन : ६० किलो नत्र (दोन गोण्या युरिया)
३० किलो स्फुरद (चार गोण्या सिंगल सुपर फॉस्फेट)

बागायत : नत्राची अर्धी मात्रा व स्फुरद व पालाश ची संपूर्ण मात्रा पेरणीच्या वेळेस आणि नत्राची अर्धी मात्रा पेरणी नंतर १ महिन्याने द्यावी.

मध्यम जमीन : ८० किलो नत्र (तीन गोण्या युरिया)
४० किलो स्फुरद (पाच गोण्या सिंगल सुपर फॉस्फेट)
४० किलो पालाश (दीड गोणी म्युरेट ऑफ पोटॅश)

भारी जमीन : १०० किलो नत्र (पाच गोण्या युरिया)
५० किलो स्फुरद (सहा गोण्या सिंगल सुपर फॉस्फेट)
५० किलो पालाश (पावणे दोन गोण्या म्युरेट ऑफ पोटॅश)

५. पीक संरक्षण : उत्पन्नात १०%वाढ

- खोडमाशी च्या नियंत्रणासाठी क्विन्तॉलफॉस ३५ % प्रवाही ७५० मी.ली. ५०० लिटर पाण्यातुन प्रति हेक्टर फवारणी पेरणीनंतर १५ दिवसांनी करावी.
- खडखड्या रोग नियंत्रणासाठी ५ टन तूर काटक्यांचे शक्य झाल्यास अच्छादन करावे.
- काणी रोगाच्या नियंत्रणासाठी ४ ग्रॅम गंधक प्रती किलो प्रमाणे बिजप्रक्रिया करावी.

जुलैच्या दुसऱ्या पंधरवाड्यात
१० X १० मीटरचे वाफे तयार करणे

पाऊस पडल्या नंतर साऱ्यान मध्ये
पावसाचे पाणी मुरवणे

